

Banerne, eller den maatte erstatte Jernbaneselskabet det Tab, som dette havde havt ved at drive dem i en vis Tid; maatte dog i Virkeligheden komme ud paa det Samme. Jeg veed vel, at Mange gaae ud fra den Forudsætning, at Driften maatte og vilde blive billigere i Statens Haand; men min Anskuelse derom er heelt modsat. Der er ogsaa det at bemærke ved Statsdriften, at den er mere bunden til bestemte officielle Former, og det er et Spørgsmaal, om dette i det Hele taget er heldigere. Man er vel intet Sted endnu kommen bort fra, at selve Postvæsenet er i Statens Hænder; men, naar der i Forbindelse med denne Sag har været Tale om at henføre Driften af Jernbanerne under Postvæsenet, hvorunder ogsaa Telegraphvæsenet skulde fortere, saa vilde jeg dog i alt Fald ansee det for rigtigere; om man satte Telegraphvæsenet i Spidsen, fordi dette er og efter sin hele Bestaafenhed kan være meget mere praktisk i at bestrebe sin Drift end Postvæsenet, der efter sin Centralisation her paa Stedet altid er bundet til mere collegiale Hindringer og Standsninger, som oftere medføre Vanskelighed paa de enkelte Steder, hvor Forlegheder kunne være tilstede, idet der ikke kan træffes en Beslutning eller handles efter Conduite. Jeg vilde overhovedet ansee det for det Uheldigste, om vi skulde ende med at komme til en Statsdrift. Jeg indseer jo vel Nødvendigheden deraf, naar der ingen anden Veier er at gaae, men det er ogsaa kun som den yderste Nødvendighed, at man skal gaae til en Statsdrift. Jeg vil tillade mig at anføre et Exempel, taget af Privatlivet. Naar en Capitalist har mange Penge staaende i en Bedrift, en Fabrik, et Brænderi, et Bryggeri, eller hvad det nu kan være, og det indtræder en Fallit eller en Standsning i denne Fabriks Virksomhed, hvorefter vedkommende Capitalist maa sikkre sig sine Penge — der er her et lignende Forhold tilstede som det, hvortil Staten staaer til Jernbaneactierne —, saa kan han maaskee blive nødt til i længere Tid, uden selv at have den ringeste Sagkundskab eller Tilbøielighed til at

gaae ind paa et saabant Foretagende, dog at overtage Driften deraf, fordi det vilde gaae meget værre, hvis det Hele geraabede i Standsning; men enhver saadan privat Mand vil da ogsaa altid søge saasnart som muligt at komme bort fra en saadan egen Overtagelse af Bestyrelsen og vil søle sig overordentligt vel tjent med, naar han paa en nogenlunde heldig Maade kan bortforpagte Driften og bringe den over paa andre Hænder, saaledes at hans Capital, hvad der oprindeligt var hans Hensigt, kan være sikret. Andet og Mere kan jo her heller ikke være Statens Hensigt. Kan Staten frigjøre sig selv for Driften, og kunne vi muligen hjælpe dertil, saa troer jeg ikke, at vi bør lade noget Middel usøgt. Saaledes har jeg idetmindste opfattet Forholdet. Jeg synes ogsaa, at det fremgik af en Uttring af det ærebe 7de Medlem for Kjøbenhavn (David), at det ikke kunde være forbundet med nogen Vanskelighed at opnaae dette, og at det i alle Tilfælde var et Forsøg værd, førend man tog en Beslutning om at kaste Driften over i Statens Arme, at tilveiebringe en Forbindelse med det sjællandske Jernbaneselskab eller eventuelt med et andet Actieselskab, forsaavidt der maatte danne sig et saabant.

Indenrigsministeren: Det forekommer mig, at der laa nogen Misforstaaelse til Grund for, hvad den ærebe sidste Landstingsmand udtalte; idetmindste viste det mig, at hans Opfattelse af et Hovedpunkt var forskjellig fra min. Jeg kan ikke betragte det, at der indrømmes det af den 1ste Landstingsmand for 10de Kreds (Jessen) indbragte Lovforslag Overgang til 2den Behandling, som en Forkastelse af det af Regjeringen indbragte Lovudkast om det samme Forhold. Jeg vil tværtimod opfatte det saaledes, at disse to Lovforslag skulle behandles jævnsides her i Thinget, eventuelt igjennem Udvalg, for at man tilsidst kan have frit Valg mellem dem begge, saaledes at man kan vælge det bedste.